

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/32/2013
Identifikačné číslo spisu:	2511011007
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Bdžoch
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2511011007.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Richarda Bureša na neverejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2013 v trestnej veci obvineného V. V. pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., v konaní vedenom Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 1 T 181/2011 o dovolaní obvineného podaného prostredníctvom obhajcu Mgr. Petra Odehnala proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 14. februára 2013, sp. zn. 6 To 158/2012, z dôvodov uvedených v ust. § 371 ods. 1 písm. i/, písm. j/ Tr. por. takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného V. V. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 1 T 181/2011 zo dňa 19. novembra 2012 bol obvinený uznaný za vinného v bode 1/ zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ k § 127 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/ zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1 Tr. zák., že

v bode 1/

dňa 22.01.2011 v čase asi o 22.30 hod. v meste Hlohovec na ulici Kopernikova, pri rohu II. Základnej školy, zozadu pribehol k mal. S. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorá tadiaľto náhodne prechádzala, chytil ju rukou za ústa a povedal jej, aby išla s ním, lebo že má pri sebe nožík, potom napriek tomu, že sa maloletá bránila, túto násillím odtiahol do areálu II. Základnej školy pod kriky, kde jej prikázal, aby si stiahla nohavice, čo ona odmietla a povedala mu, aby jej nič nerobil, následne ju rukami sotil, v dôsledku čoho maloletá spadla na chrbát na zem a tu si na ňu sadol obkročmo, hovoril jej, aby mu ukázala prsia, rukami ju začal chytat' za prsia a snažil sa jej vyhrnúť mikinu, proti jej vôli ju bozkával na ústa tým spôsobom, že jazyk jej vsunul do úst, pričom maloletá sa od neho odt'ahovala, rukami sa bránila tak, že sa ho snažila dat' rukami dole a uhýbala sa mu tvárou, čo trvalo niekoľko minút, na čo ju pustil a maloletá z miesta odišla domov, pričom mal. S. G. nepôsobil zranenie, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie,

v bode 2/

dňa 04.06.2011 v čase asi o 03.25 hod. v meste Hlohovec na ihrisku pri križovatke ulíc Gorkého a Kamenohorskej, priskočil z pravej strany k tadiaľ prechádzajúcej K. Z., ktorú úderom do oblasti ľavého boku zhodil na zem, kde ju oboma rukami chytil za krk a začal ju škrtiť, poškodená z obavy o svoj život a zdravie vytiahla z nohavíc svoj mobilný telefón a chcela privolať pomoc, na čo obvinený jej uvedený mobilný telefón zobral z ruky a odhodil ho, pričom sa jej vyhrážal so slovami, že ak to skúsi znova, tak ju zabije nožikom, potom poškodenej povedal, aby mu ukázala prsia, čo poškodená z obavy aj urobila, vzápätí ju pod slovnou hrozbou použitia noža prinútil stiahnuť si nohavice i nohavičky a kľaknúť si, po čom jej zozadu vsunul svoje prsty do pošvy a konečníka, pričom na jej plač, sťažovanie sa na bolesť a prosenie, aby s tým prestal, reagoval tým spôsobom, že sa jej ospravedlňoval a vzápätí aj vyhrážal so slovami, že ak niekomu o tejto udalosti povie, tak ju príde zabiť, nakoľko vie ako sa volá a kde býva, po čom z miesta odišiel preč, v dôsledku čoho poškodená K. Z. v ten istý deň vyhľadala lekárske ošetrenie vo fakultnej nemocnici Trnava, zranenia však neutrpela.

Za to mu okresný súd uložil:

Podľa § 200 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j/, § 36 písm. d, § 37 písm. h/, § 38 ods. 3, § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 141 (stoštyridsaťjeden) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. pre výkon trestu ho zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd mu uložil i ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou - s dôrazom na oblasť psychosexuality.

Na podklade odvolania obvineného V. V. Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/ Tr. por. prvostupňový rozsudok zrušil vo výroku o vine v bode 2/ v celom rozsahu a súčasne vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Za skutok v bode 1/ napadnutého rozsudku podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdil obvineného podľa § 200 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j/, § 36 písm. d/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Naproti tomu obvineného podľa § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodil v plnom rozsahu zo spáchania skutku tak ako bol uvedený v bode 2/ rozsudku okresného súdu, pretože nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Obvinený V. V. písomným podaním zo dňa 11. apríla 2013 (doručeným Okresnému súdu Piešťany dňa 3. mája 2013), podal prostredníctvom splnomocneného obhajcu Mgr. Petra Odehnala proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 To 158/2012 - 452 zo dňa 14. februára 2013 dovolanie, pričom odôvodnil dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/, písm. j/ Tr. por.

Podľa dovolateľa skutok, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného, nenapĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/, § 127 ods. 1 Tr. zák.

Je toho názoru, že za iné sexuálne praktiky v zmysle § 200 ods. 1 Tr. zák. je potrebné považovať tak závažné konanie, ktoré sa svojou závažnosťou blíži k súložu, resp. k orálnemu styku, análnemu styku. Ide o také konania, pri ktorých jedna strana (páchateľ alebo jeho obeť) použije pohlavný orgán v styku s inou časťou tela druhej strany, pričom u jednej zo strán je nejakým spôsobom aktivovaný pohlavný orgán. V danom prípade sa podľa dovolateľa takáto okolnosť nepreukázala.

Napokon obvinený poukázal na skutočnosť, že jeho konaním nevznikli poškodenej žiadne následky,

žiadne zranenia vyžadujúce si lekárske ošetrovanie. Poškodená si neuplatnila nárok na náhradu škody. Čo sa týka subjektívnej stránky trestného činu, v skutkovej vete sa nikde neuvádza, že by sa mal obvinený dopustiť takého konania, z ktorého by bolo možné vyvodiť úmysel vykonať iné sexuálne praktiky, aby sa sexuálne uspokojil.

Dovolací dôvod v zmysle ust. § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. obvinený odôvodňuje tým, že znalec z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria na hlavnom pojednávaní podmienil trvanie na záveroch svojho znaleckého posudku (teda aj na závere, kde navrhuje uložiť ochranné liečenie ústavnou formou) tým, že sa nezmenil jeho duševný stav. Od podania znaleckého posudku do rozhodovania krajského súdu o jeho odvolaní uplynulo viac ako jeden a pol roka, ktorý čas strávil vo väzbe a tým pádom nemohol prísť do kontaktu s alkoholom. Ústavnú formu liečenia považuje za neprimeranú. Na hlavnom pojednávaní dňa 6. februára 2012 jednoznačne poprel tú časť skutku, v ktorej sa uvádza, že pod vplyvom alkoholu sa jeho správanie mení tak, že sa u neho prejavujú sexuálne chúťky, ktoré nedokáže ovládať. Vtedy uviedol, že on ale netvrdil, že sa nevie ovládať keď dostane chuť na sex, pričom súd v napadnutom rozhodnutí toto jeho tvrdenie nehodnotil. Zároveň poukázal na skutočnosť, že v čase podania znaleckého posudku znalci vychádzali z domnienky, že sa mal dopustiť aj skutku, ktorý bol uvedený vo výroku pod bodom 2/ prvostupňového rozsudku, vo vzťahu ku ktorému bol spod obžaloby oslobodený. Napadnuté rozhodnutie vo výroku o uložení ochranného liečenia podľa obvineného vychádza zo znaleckého posudku, ktorý je nepoužiteľný, pretože bol založený na prezumpcii, že bol páchatelom aj vo vzťahu k oslobodenému skutku.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 14. februára 2013, č. k. 6 To 158/2012 - 452 bol porušený zákon v ustanoveniach § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 127 ods. 1 Tr. zák., § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v neprospech obvineného V. V. Navrhuje rozsudok v napadnutej časti zrušiť, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Bližšie neuviedol, čo by mal dovolací súd po zrušení veci prikázať krajskému súdu ohľadne ďalšieho konania vo veci. Zároveň žiadal, aby dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Tr. por. nevzal obvineného do väzby.

Prokurátorka sa s právnym názorom obvineného nestotožnila s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 1 T 181/2011 zo dňa 19. novembra 2011 (zrejme mala na mysli 19. novembra 2012) považuje za zákonný. Konanie odsúdeného Petra Polakoviča podľa tohto vyjadrenia vykazuje znaky sexuálne agresívneho konania za použitia zbrane, resp. predstierania jej použitia, ktorým prekonal odpor poškodenej. Uvedené konanie je jednoznačne motivované sexuálne, so zameraním na maloletú osobu ženského pohlavia, s úmyslom sexuálne sa uspokojiť, resp. toto dosiahnuť inými sexuálnymi praktikami, a to aj použitím násilia, alebo hrozby použitia násilia (za použitia zbrane) voči poškodenej. Keďže je podľa vyjadrenia odsúdený hranične závislý od alkoholu, nie je vylúčené, že by z jeho strany došlo k pokračovaniu v trestnej činnosti sexuálno-násilného charakteru, resp. spôsobeniu závažnejšieho následku na zdraví inej osoby a jeho pobyt na slobode je pre spoločnosť nebezpečný, boli splnené zákonné podmienky pre uloženie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou. Navrhla teda na neverejnom zasadnutí v plnom rozsahu dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Po tomto postupe bolo dovolanie obvineného predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Čo sa týka

dovolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., najvyšší súd zdôrazňuje, že z dikcie ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno vyvodíť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení, ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne. Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojínštancnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok, alebo iná okolnosť skutkovej podstaty boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec, alebo celkom výnimočne, v značne obmedzenom rozsahu, a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Tr. por.).

Treba uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v zmysle tohto ustanovenia je určené na nápravu právnych pochybení vo veci samej, pokiaľ tieto pochybenia spočívajú v právnom posúdení skutku, alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva, nie však z hľadiska procesných predpisov. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa netýka nesprávnosti právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného konania, a ktorý je v meritórnom rozhodnutí spravidla vyjadrený v skutkovej vete výrokovej časti rozhodnutia.

Tento dovolací dôvod súvisí s nesprávnou aplikáciou zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu na zistený skutkový stav, ktorým je dovolací súd viazaný, prípadne nesprávnej aplikácie iných noriem hmotného práva. Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v skutkovej vete vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu.

Najvyšší súd zistil, že v posudzovanej veci správne postupovali okresný súd i krajský súd, pokiaľ skutok posudzovali ako trestný čin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. sa dopustí, kto násillím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti iného k orálnemu styku, análnemu styku alebo k iným sexuálnym praktikám, alebo kto na taký čin zneužije jeho bezbrannosť, pričom sa potrestá odňatím slobody na päť až desať rokov. Podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia, odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 písm. b/ na chránenej osobe (§ 139 ods. 1 Tr. zák.).

Podľa ustálenej súdnej praxe „iné sexuálne praktiky“ sú sexuálne aktivity zamerané na uspokojenie sexuálnych potrieb porovnateľné vo všeobecnosti so súložou, orálnym, análnym stykom, z hľadiska intenzity zásahu do sexuálnej sféry, resp. telesnej integrity iného.

Zo skutkových zistení nepochybne vyplýva, že obvinený v kritickom čase použil vyhrážku použitia noža, pokiaľ poškodená s ním nepôjde na miesto, ktoré on zvolil. Predchádzajúce chytenie maloletej poškodenej za ústa je hrozbou bezprostredného násillia. Bolo preukázané aj použitie sily zo strany obvineného, keďže napriek tomu, že sa poškodená bránila, páchatel svoju obeť násillím odtiahol do areálu základnej školy. Na základe týchto zistení je preukázané, že obvinený svojim konaním naplnil

obidva v zákone alternatívne uvedené znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu, teda aj násilie, aj hrozbu bezprostredného násilia. Ďalšie jeho konanie viedlo na rozdiel od obhajoby obvineného práve k tomu, aby došlo u neho k pohlavnému vzrušeniu. Svedčí o tom príkaz, aby si poškodená siahla nohavice. Neskôr ďalšie násilie z jeho strany voči nej, keď ju sotil, následkom čoho spadla, čím nepochybne získal nad ňou minimálne z fyzickej stránky prevahu, a určite tento moment prekvapenia využil po jej páde sadnutím si na ňu obkročmo, a to všetko v úmysle prepracovať sa k fyzickému kontaktu, a to najmä k jej vonkajším pohlavným orgánom. Bozkávanie úst poškodenej zo strany obvineného proti jej vôli a násilné vsunutie jazyka do jej úst treba považovať za tak závažné konanie, ktoré sa v zmysle preukázaného skutku veľmi približuje ku všetkým formám trestným zákonom postihovaného sexuálneho styku. Treba ešte podotknúť, že maloletá poškodená sa sústavne počas konania obvineného bránila tak, že mu hovorila, aby jej nič nerobil, odmietla si siahnuť nohavice, keď ju za použitia násilia bozkával, a ona sa tomu bránila odťahovaním sa, pričom sa bránila aj rukami a uhýbala mu tvárou. Táto aktívna obrana poškodenej bola nakoniec dôvodom skutočnosti, že obvinený od ďalšieho násilného konania upustil.

Pokiaľ ide o okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby, nepochybil prvostupňový a ani odvolací súd, keď správne uzavreli, že obeťou žalovaného trestného činu je dieťa v zmysle § 127 ods. 1 Tr. zák. a ide tu aj o pojem dieťaťa, ako chránenej osoby podľa § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Podľa § 127 ods. 1 Tr. zák. dieťaťom sa rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, ak nenadobudla plnoletosť už skôr.

Podľa § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. chránenou osobou sa rozumie dieťa.

Záver o tom, že obvinený vedel, že inkriminovaného činu sa dopustil na dieťati ako chránenej osobe, v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia súdy správne vyvodili z okolností prípadu, z ktorých vyplýva, že obvinený poznal poškodenú ako žiačku základnej školy, teda išlo nepochybne o osobu mladšiu ako osemnásť rokov, preto bol naplnený zákonný znak kvalifikovanej skutkovej podstaty aj v zmysle odseku 2 § 200 Tr. zák.

Podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Uloženie ochranného opatrenia, v danom prípade protialkoholického liečenia ústavnou formou s dôrazom na oblasť psychosexuality, správne opreli súdy o závery znaleckého dokazovania znalcami z odboru psychiatrie.

Z nich dôvodne a v súlade so stavom veci a zákonom vyvodili, že u obvineného ani dlhotrvajúca abstinencia, bez úspešného protialkoholického liečenia, nie je zárukou, že obvinený sa v budúcnosti pod vplyvom alkoholu, ktorý pôsobí ako spúšťačiaci mechanizmus, nedopustí protispoločenského konania, najmä sexuálnej povahy.

V súvislosti s dovolacou námietkou obvineného, týkajúcou sa formy protialkoholického liečby, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že pokiaľ sa v priebehu výkonu súdom nariadenej ústavnej liečby preukáže, že táto forma už nie je potrebná a postačí liečba ambulantná, nič nebude brániť zmene formy tejto liečby na formu ambulantnú.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Na podklade týchto úvah najvyšší súd dospel k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. j/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.